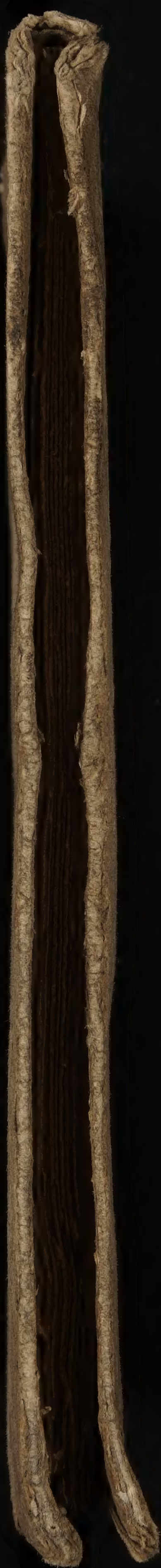
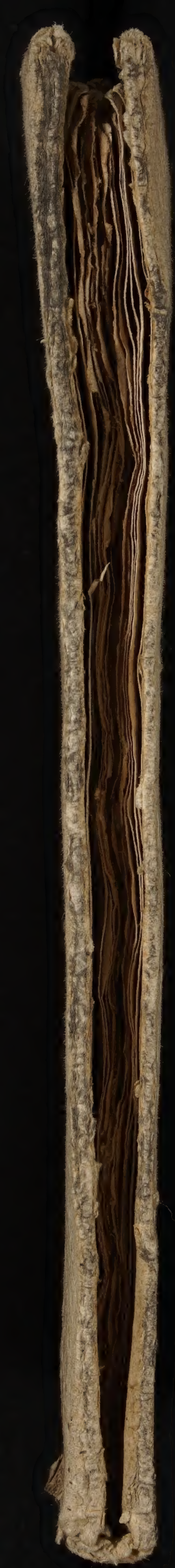
Somnium

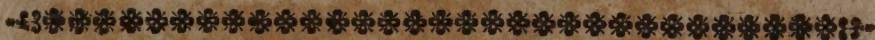

Georgij Hieronymi Velſchij

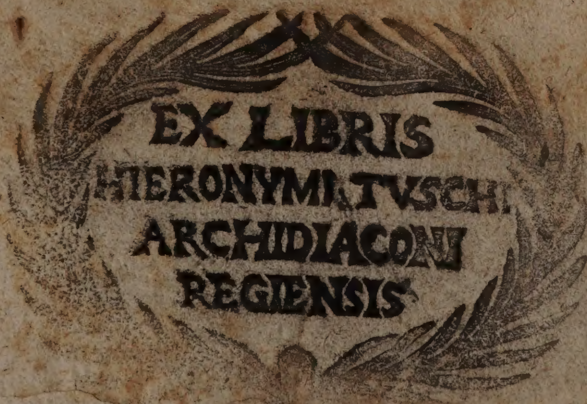
SOMNIUM VINDICIANI.

Sive

Deſiderata Medicinæ.

AUGUSTÆ VINDELICORUM.
Impenſis Theophili Göbelij, Typis Joannis Schönigkij.
Anno M, DC. LXXVI.

Ovidius III. Fastor. d. 14.

Utile sit faustumque precor, quod imagine Somni
Vidimus, an Somno clarius illud erat?

SOMNIUM VINDICIANI.

QUi aliorum dicta & facta obliquiora mordaci quodam Sermonis genere insectantur, Satyram dicuntur scribere. Rem sanè quorundam judicio intempestivam & iniquam, quod plerumque intra verborum honestatem & adfectuum temperiem vix se contineant, qui ad scribendum animum applicare solent. Sunt etiam qui ob ipsum nomen silvestrem aliquem Deum in illa detestentur, cujus humano capiti Poëtarum licentia cornua addidit, & reliquo corpori caprillum femur. Certè facilius est nobis omnibus aliena carpere, quam nostra emendare. Id vitij etiam Sapientiorum pectora interdum lacessit, malorum autem penitissimè occupat. Nemo tamen jure Medicos reprehenderit, cùm ægrotis absinthia miscemus & amaros succos alios. Est enim quoddam morbi genus, quod dulcibus nec mitigatur, nec depellitur, ingratis autem promptissimè cedit. Evenit tamen præterea ut nonunquam dandum sit quidpiam delicatiorum pertinaciæ, omnia minus jucun-

da cum pernicie ſua averſanti. Tunc enim mellis nonnihil, aut ex arundine peregrina excocti ſalis immiſcendum eſt, ut decipiatur palatum ſuavioribus tantum adſuetum. Eadem mundi noſtri conditio eſt, qui poſtquam diu jam delirat, nunc etiam vel ipſo ſenio graviſſimè ægrotat. Fruſtra iccircò illi, quæ placeant, adhibentur, imò temerè, cùm enim hucuſque ex inveterata lue convaleſcere nequiverit, jam dudum extremum ab igne ſolatium exſpectat. Stultitia igitur ſubinde ejus ludibrium meretur, malitia objurgationem: utrumque autem vix aptiorem modum admittit quam fabularum. Nam & olim P. R. malefacta ſua ſæpius in ſcena agnovit, quæque domi clam patraverat, publicis mimis atque inter Attellanas increpita non adeò moleſtè tulit, neque in illos infenſum animum exacuit, quibus iniquæ Urbis impatientibus difficile erat Satyram non ſcribere, aut quantumvis naturâ negante, verſum qualemcunque indignatio faciebat, ut nemo malignus interpres jocorum ſimplicitati acceſſerit, quicunque de ſe ipſo benè ſentiret. Nec tamen propterea malam linguam verebuntur, qui ridiculam facere noluerint, ut togam ſaltantibus perſonis inducant, quia ſe extra homines non quærent, quibus innatum fuerit ſapientiæ fermentum, quo nemo unquam ridendo verum dicere vetabitur. Hæc olim occaſione rei præſentis

captâ

captâ cum dixiſſet pleriſque verbis non ſuis, Q. Liberius amicus noſter, mox alter, qui fortè aderat, Septimius Jocundus: Quin, ait, multa hoc Satyrarum nomine hactenus odiosè traducta ſunt, quæ tamen non aliter, quam piæ quædam ſalubresque exhortationes habendæ fuerant, quales olim Galeni nomine, quisquis fuerit, ad artes excolendas tironibus, & Demonico ſuo Iſocrates inſcripſerat. Iniquius ſanè acceptos Menippus non magis, quam Philoclides curat. Neque nos adducta quorundam ſupercilia, & ſeveros ſermonum amœniorum cenſores morabimur, cûm Satyram non ſcribamus, ſed jucundiores tantum narrationes, & Mileſias etiam ſerias probemus. Nec plura addiderat, cùm ad me attentius exſpectantem quorſum hæc dicerentur converſus. Conſideamus, ait, parumper, & Vindiciano noſtro, ex condicto recitaturo auſcultemus: ſimulque nos in porticum, quam horto proximam habebat, aulæis, ſignisque vetuſtis ornatiſſimam, deduxit. Deambulando feſſis id facilè perſuaderi potuit, ut mox ſedilibus diſpoſitis innixi quieſceremus, cùmque nos ſilentio adnuere Vindicianus intellexiſſet, hunc in modum loquutus eſt. Quandoquidem Somnia mea, amici ſuaviſſimi, narrare jubetis, accipite: Jam Sol Oceano propior dubium tempus fecerat, quod nec tenebras dicere poſſes, nec lucem, cùm multa

Galeni lectione fatigatus inter libros conſedi. Commodum acciderat, ut febrium Naturam obſcuriorem animo pervidere conanti fores increpuiſſe puer nunciaret: Surgenti igitur occurrit quidam habitu, quem niſi multicolor fuiſſet, modeſtum atque liberalem appellares. Faciem enim per veſperam ſatis nôſſe non licuit. Non minus tamen ancipitem, quam ipſum crepuſculum ſubinde obſervabam. Greſſus autem tam celeres conglomeraverat, ut exitum mihi paraturo, jam ſuperatis trium cochlearum gradibus, in ſupremo cœnaculo ad ipſum limen obvius adſiſteret, manuque porrectâ nonnihil novo obtutu hæſitantem, hunc in modum prior compellaret: Quis ſim & quid te velim paucis eloquar. Morpheum vocant, qui in bicipiti Parnaſſo ſomniant; In medicorum numerum olim receptus ex veteri Ægyptiorum inſtituto nec oculis quidem, nec alij corporis particulæ, ſed ſoli animo mederi conſueveram, ſi quando curarum aut pondere preſſus aut acrimonia exulceratus ægrotaret. Hoc mihi cum Lyæo comune aliquandiu munus obtigerat, ſed poſtquam ille etiam pauperibus cornua addere didiciſſet, & pleriſque imberbi, ſed loquaciſſima mollitie gratior videretur, haut parum arrogantior id agere inſtituit, ut ſicut olim omnia Julio & Cæſare Conſulibus, ita deinceps ſe & Bibulo fieri dicerentur. Quod ego ani-

animadvertens, non tantum clientes illius miſeris modis mulctare cœpi, cibos in ventre natantes aut tumultuario opere confundens, aut venarum anguſtiis cum cura impingens, ſed aliud præterea conſilium ex tempore capiens, ſummam Medicos nominandi poteſtatem ſæpius uſurpavi, ita ut plurimos, nonniſi per ſomnium prodiiſſe orbis mirari non debeat. Hos autem quam primum emiſeram nunquam poſtea benignior reſpexi, ſed odiis, invidia, acerrimo habendi amore, & calumniandi inſidiandique ſtudio confectos, & quotidianâ crapulâ pallentes, ſomno & quiete omni, niſi cùm melioribus literis quandoque opus eſſet, in perpetuum prohibui. Liquorem præterea immortalem & immutabilem excogitavi, circa quem illi, quibus cum reliquis inſanire non erat integrum, ſapientiſſimè vigilarent, ac tandem opus deſperare cogerentur, niſi cùm biliosis quibusdam meræ ærugini æternitatem illam conferre, maluiſſent. Id inſtigante, quem dixerám Lyæo, nonnulli in campis Elyſiis ingentibus querelis diſtulerunt, quò jam accitus propero. Nam hac ipſa de cauſa, multa præterea alia edicentur, quæ inter artis opera emendanda aut tanquam deperdita poſtliminio reducenda & reſtituenda videbuntur. Quibus iccircò penitius concipiendis te comitem optabam, iſtarum rerum ſat ſcio, percurioſum. Pluraque additurus

diturus erat, nisi subitò adnuissem, nam interpellans, Quin igitur imus, inquam. Sed qua viâ, aut quomodo censes hoc corpus adlevari posse, quandoquidem neque Theseum me neque Orpheum profiteri ausim, nec cantu scilicet & fidium scientiâ singularem, Eurydicē quæsiturus, quam nullam unquam habuerim neq; Pirithoi alicujus amicitia jactabundum. Huic respondit ille, abunde prospectum fuerit, si vultui pallorem & reliquæ moli levitatem atque exilitatem quandam induxero, ut umbram aliquam quam proxime retuleris. Simulque è pera cuminum eduxit, cum radice quam ipse Deorum cibum appellabat: Cui vicissim: Pulcrè sanè regessi, nam de cumino satis memini adsectatores Porcij Latronis Magistri similitudinem coloris studiis contracti imitatos, & Julium Vindicem adsertorem libertatis à Nerone captatione testamenti sic lenocinatum. Bulbis autem nolim in Græcam aliquam cucurbitam transformari. Et nôsti de cætero, nostri similes vulgo non nisi umbraticos existimari. Nullum, inquit ille, periculum, qui radicem hanc Cyllenio distribuente accepi. Ut vides, moly est, idipsum quod superi sic vocant. Dum igitur in viam nos conjicimus, nonnihil de utroque subinde degustabam, & jam colore omni ex facie evanescente agillimus mihi levissimusque fieri

fieri incipiebam, nec multum progressi sumus, cum proximum nemus emensi ad ripam inferi fluminis constitimus, & Charontem animas raticulâ trajicientem conspeximus. Atque mox ego: hui, inquam, tam propè à mœnibus nostris Lethen habemus? imò vero respondit ille, hic ipse amnis est, quem vides, & qui urbem vestram medius subluit, quo potato, nonnulli omnium tam facile obliviscuntur, quorum perpetua memoria mansisse debuit, rebus pariter publicis privatisque profutura. Nec mora igitur ulla, cum in adversum litus devecti sumus, quamquam soluto etiam naulo portitor quædam mussitaret, quorum nos tamen nulla cura auscultandi tetigerat. Planities insignis latissimis spatiis diffusa primam se adspectui offerebat, quam undiquaque vivæ sepes ex acantho munierant. Nam id commodius visum quam mœnibus aut macerie incingere. Portæ illic præter eburneam & corneam, Æneæ quondam visas etiam tertia pereleganti artificio meris testudinum terrestrium putaminibus exstructa à Carvillio Pollione, cujus hoc primum inventum fuerat laminis illarum sectilibus ligna & parietes vestire. Idipsi ut faceret S. P. Q. inferorum beatiorum injunxerat, ut haberet, quod per otium ageret, occulto tamen significatus argumento, atque per istam intromissi in atrium penetravimus, cum ego ad Morpheum conver-

 sus,

ſus, quid ſibi id vellet? ſciſcitatus ſum Virgilio utique incognitum. Cui ille ſubridens: nimis ajebat ineptus ſis, ſi omnia ab illo luſtrata aut depicta credideris. Multa enim aliis deſcribenda haut invitus reliquit, & quotidie plures ſubſtructiones novæ perficiuntur veteresque emendantur ac exornantur. Campi ipſi quos vides areolis diſcriminati recentiori opere, ut ſingulis ſuæ aſſignari potuerint, aliæ quidem Philoſophis, aliæ Medicis, aliæ denique rerum humanarum divinarumque ſcientibus diſtributæ atque adſcriptæ ſunt. Simulque cum dicto me manu in proximam deduxit, in qua ſenex quidam caperata fronte, tempori fallendo, Britannicas miræ formæ, variique coloris, ruſcis inſerebat, novis hoc quoque primumque ab ipſo excogitatis artibus, quibus perfacile erat, & nomen viri reminiſci, & merita agnoſcere, cauſamq; præbebat, ut denuo Morpheum verbis ſollicitarem: per fidem, inquam, tuam etiam heic anthomania laboratur? quid vero aſphodelis actum, quos Menippus apud Lucianum comemorabat? nam heic quidem nulli viſuntur. Imò verò, reſpondit, ne neſcias, poſtquam hæc veluti diſpertitio inſtitui cœpit, poſcentibus quidam Chemiæ deditis, omnes eruti, aliisque pulcrioribus & utilioribus permutati ſunt, ut ſi quandoque illos ſperatus auri proventus deficeret, decoctis patrimoniis haberent, unde viverent, & fru-

ſtraneos

ſtraneos labores ſolarentur. Neque miraberis hunc ſenecionem ſplendidiore loco digniſſimum, unà cum aliis quibusdam heic tamen morari. Nam quia plerique in vita multa ſcribere ſolent, quæ deinde in controverſiam adducta in tribunalibus iſtis examinantur, & deciduntur, nuperrimè SCto decretum eſt, ut nemo illorum, antequam in cœlum abeat, heic cauſam dicere recuſet, aut ſicubi reſtiterit, exploratoribus per vias diſpoſitis interceptus, vel invitus huc retrahatur. Hac igitur peracta ille quidem rectà ad ſuperos Pegaſo transvectus ibit, locum Perſeo proximum occupaturus, quod plurimos Archiatrorum errores, non ſecus ac ille Gorgonem debellâſſet, reliqui verò plerique ad auſtrinum polum contendent, quod nuſquam plura inania ſint novis ſideribus aptiora, quæ viam terras incognitas olim quæſituris commonſtrent, lumenque navigantibus adluceant. Quidam tamen etiam in Scorpij caudam, velut aculei, alij in chelas cancrorum, aut capri cornua inſerentur, pauciores in cæteris ſigniferi partibus fulgere incipient, aut ophiucho, lepori, lyræ, & conſtellationibus ante notis adſtituentur, quæ omnia cùm acciderint, clarius cognoſces. Nec enim te latet, fuiſſe, qui tot è terris in cœlum milliaria computârint, ut tribus añorum millibus ſuſcepto itinere, ac octo quotidiè confectis, vix ſemidia metrum attingere liceat.

Tardius igitur illuc appellere necesse est, & serius inde ad nos nuncij revertentur. Sed nunc consessui ipsi nos inferamus, cujus gratia huc tetendimus. Tres quatuorvè passus vix progressi eramus, cùm nobis obviam venit palliatus quidam, & Græco more prolixissimè barbatus & comatus, quem alius comitabatur, parum dissimilis, nisi quod propius aliquem ex Italia advenam habitu moribusque referret: Conversus igitur ad Morpheum: Nisi me omnia fallunt, ajebam, hic Stagirita est, adeò vultus, frons, oculi, cæsaries, & tegmen quoque capitis, omnia marmori conveniunt, quod olim apud virum doctissimum & amicissimum sæpius contemplatus sum, sed alterum non memini videre unquam. Cui respondit ille: Rectè conjicis, hic ipse est philosophorum princeps, & quamvis ringentibus omnibus in cathedris tamen vel absens etiam regnabit, nec loco pelletur Stoicorum morositate, aut scepticorum ambiviis, & incomprehensibilitate, quod quidam tamen fieri posse olim credebant, nonnulli præterea tentare nuper ausi sunt. Quem verò Comitem secum trahit Theodorus est Interpres, Gazæ cognomen invidiosum præferens. Nec enim unquam à latere illius abscedit, quia Latinè nesciat, compellantibus alter ut respondeat, necesse est. Perquam id mihi volupe, regerebam, virum conspicere, quem de Græcorum conversionibus tantoperè

topere meritum omnes jure suspiciunt. Sed quorsum tendunt? inquam. Id juxta tecum, ajebat, ignoro. Subsistamus iccircò & videamus. Rectè se conferebant ad senem, quem modò dixeram, eumque prior Aristoteles manu prehensum blandissima oratione permulsit, Græca quidem, sed quæ sensum istum ferè exprimeret: Multum quidem cùm alios eruditorum tibi, amicorum fidissime, nemo tamen me ipso plura debere profiteor. Tam solidè, tam acriter, tamque ingeniosè nostras de usu partium, inprimis cordis principatu, curas, primus ferè intellexisti, saltem adseruisti, Galeno cum novationibus suis & Atticis lenociniis, ambitionis & mendacij luculentissimè convicto. Nôsti id tamen multis displicuisse, remq; propterea ad Æsculapij tribunal à Rhadamanto, quem compellaveras, devolutam. Quod tamen parvi faciendum existimo, liquidioris causæ confidentiâ fretus. Nolui tamen te inscio solus comparere, ideoque ut Comitem te atque hyperaspisten deducam, venisse me vides. Hæc illo profante, adstabat alter subinde nictans, frontemque adducens, & nares crispans, scapulasque commovens. Cùm ego rursus ad Morpheum: apparet, inquam, istum minus hac salutatione adfici, tam mirè gesticulatur, vultuq; & reliquo corpore animum ostendit. Verè respondit, nam quia multa in versionibus suis displi-

 cebant,

cebant, ægrè ſe reprehenſum patitur, & injurias interpretatur, nec ſine bile quæcunque minus grata in ſe acrius dicta reminiſcitur. Atqui ajebam, poterat interea Theophraſto, aliive ſuorum civium adeſſe, quibus non minorem quondam operam, quam Ariſtoteli impendit. Nec plura licebat, Morpheus tamen properans: Parum illi, ajebat, cum Theophraſto convenit, quia multa illius peſſimè interpretatus eſt, quorum utrumque pœnitet & piget, inprimis illud de grano Gnidio, πρὸς κοιλίας λύσιν, obvio perpetuò exprobrare ſolet, quod contra alvi ſolutionem reddidiſſet, cùm tamen purgandi vim in illo manifeſtam, ſatisque validam, etiam pueri non ignorent. Atque ſic præcedentes nos quoque ſequuti, ad ipſum conſeſſum delati ſumus. Campus erat latiſſimus, miraque florum & graminum varietate pictus, in cujus medio pulcerrimum ambulacrum exſtructum patebat, quo P. C. conſederant. Et principem quidem locum Æſculapius occupabat, qualis à Poëtis deſcribitur, niſi quod facie parumper denigrata eſſet, & altero crurum claudicaret, quod malum illi ab fulminis adflatu reſtiterat, quo illum invidiæ ſtimulis actus Jupiter, non ſine luctu iram prementis patris Apollinis percuſſerat: Et hujus præcipuè cauſa agreſtem nodoſumque baculum firmandis greſſibus gerebat, quamvis plerique alia ſignificata quæſierint.

Rem

Rem ſanè indignam ratus, quamquam ſatis agnoſcerem, ſtudio tamen diſſimulans ex Morpheo quærebam; An hic ipſe ille Æſculapius eſſet, quem Medicorum numen appellarent. Sed ille contracta in rugas fronte: Numquid dubitas? ait, ſimulque faciem avertit, haut obſcure ſuccenſere ſe oſtendens. At verò ego; Quidni dubitem? ajebam, cùm nunc primùm eum conſpiciam, Vulcano ferè ſimiliorem, quam medentium Imperatori: & ſaltem ipſe ſibi diſtortum femur dirigere debebat, ne alios paris periculi fortunâ abſterreret. Ad quæ verba vix labris defugientia ſtatim in riſum effuſiſſimum prorupit, cujus cauſam cùm noſcere percuperem, reſpondit, ſe ineptiis meis adigi, quando nullus ſanè metus ſubſit, ut quisquam Medicorum illum prudentia & doctrina, adeóque nec felicitate æquaturus ſit. Id ipſi ſcilicet, addebat, cavent ſedulò, & dum ſibi mutuò invident, nihil ſuſcipiunt aut peragunt, quod Jupiter, aut quis alius ex univerſo Deorum cœtu invidere poſſit, non illo tantum ſupremo, ſed etiam infimo, lemurum, Fanuorum, & Satyrorum, quos nondum cœlo illi alteri dignantur. Cæterum dextrum Æſculapij latus claudebat Hippocrates, canitie, formaque planè eadem venerabilis, qua etiamnum in ſaxis, picturisque antiquis conſpicitur, ſubſequente longâ Aſclepiadarum ſerie: ſiniſtrum autem Aretæus oc-

cupabat,

cupabat, cum reliquis Græcorum, Arabum, & Semibarbarorum uſque ad noſtra tempora deductis. At Galeno nondum certus locus adſignatus erat: quia ſe omnibus præferendum contendebat, & à plerisque propterea impugnabatur. Inprimis Ariſtoteles cum Doctore ſuo Platone plurima querebantur, quorum nunc ſatis meminiſſe non licet. Nec enim ipſi ſatis concordes aut unius ſententiæ erant. Senex tamen ille veteri Rom. more juſſus aliquot pagellas recitabat, quibus judicio reum Galenum ſtiterat, publicè etiam editas, ut heic repetere nil quidquam attineat. Totidem enim verbis perlegebat intergarrientibus pauca nonnullis, & contra Galenum ſua quoque experimenta laudantibus plerisque, inprimis Harvejo cum ſectatoribus, cæterisque, quibus ſubinde ex noſtro Orbe uberior novorum copia obtingebat, è quorum numero quidam hepatis tumulos, cordisque inſcriptiones triumphales proferebant, non ſine riſu aliorum, & indignatione, inprimis Riolani, cui tamen contrarius erat Bronzerius, qui hepar virideſcens è lampetra extraxerat, & interveniens decrepitus quidam aſello vectus, quem quaſillis utrimque dependentibus ovis pullisque gallinaceis onuſtum agebat, tardiſſimè progrediens. Nec temperare mihi poteram, quin Morpheum ſic adloquerer: Hic nempe Silenus illuſtrium virorum manibus, brutorum miſerri-

ſerrimo, cœnam Hecates apportat. Atqui æternis tantum animabus has ſedes proprias putabam. Imò verò, reſpondit, falleris, & cave deinceps incautius loquaris. Nam hic quidem Fabricius eſt ab Aqua pendente denominatus, pullitiem & incubatum patribus oſtenſurus. Hic verò extremo illius ſenio honor habetur, ut exercendo corpori liceat quandoque per prata illa vectari, ne pedibus fatiſceret, tùm quod auritum animal, petulantium auditorum deductione jam olim in cathedra ſtetiſſet, lector ſcilicet ſtupidorum auribus digniſſimus, quo joco ipſe injuriam diſſimulans inſolentiam excuſabat. Dimiſſo igitur ad pabulum veterino, ova nonnulla nondum penitus excluſa, extenterabat, pulloſque diſſecabat, quibus hepar omninò flaveſcens certo argumento exiſtimabat, nullâ ibidem ſanguinis purpurâ chylum tingi. Quod adeò tamen lentè perficiebat, ut nos Junoniis Sacris intereſſe crederemus. At circa Æſculapium ingens interea veſpertilionum numerus nulla reverentia aut metu circumvolabat, quos Morpheus miranti mihi veſpillones interpretabatur: Hi ipſi ſunt, ajebat, quos Mnaſeas in Cecrope ſcripſit Apollinem patrem, poſtquam à Jove vinctus & interfectus eſſet, extuliſſe, & qui nunc filio ingentem moleſtiam creant, perpetuò vellicantes, propter ſolutiones quas Marcellus JCtus in controverſiam adductas nequid-

quam tamen decidit, quam ob causam quietem nunquam indulgent. Accesserat interea etiam Helmontius, quem plerique in atrio consistentem, non intromittendum censebant, quamvis de Duumviratu suo multa sollicaretur, quod conviciandi libidine, nimiaque arrogantia exorbitans, meliora literarum studia, & docentium gymnasia, nimis imprudenter & asperè traduxisset. Nonulli tamen Chemiæ adsueti parum efficaciter intercedebant, quod Tribunitiâ potestate tùm temporis carerent. Id tamen concessum, dum aptior locus illi adsignaretur, liceret proximis alpium cavernis cum Paracelso & reliquis, de artis suæ arcanis propius conferre. Cujus auctor sententiæ præcipuus Hippocrates fuerat, multa de secretis illius revelationibus conquestus. Nam serio, ajebat, attestor, quæcunque de curatione pestis, aliisque mihi adscriptis protulit, longissimè ab mente scriptisque quondam meis dissidere. Æquum sanè, nec quidquam famæ meæ à tot sæculis perennanti servandæ magis necessarium contingeret, quam si SCto vestro dæmonas illos nominare cogeretur, quorum suggestionibus id sibi cognitum licentius adfirmabat, ut, nisi per somnium conficta fateri mallet, citari, atque pro meritis puniri queant. Quin ipse, addebat, si tam certò sibi cognita habebat, quibus Peloponnesum olim liberavimus, aut meliorum quoque conscius erat, cur

non

non impediit, quò minus pestis, quam tumulâsse gloriabatur, eodem tempore vicissim duos illi filios tumularet: quod tanquam summè memorabile, nonnemo versibus illi exprobraverat. Hæc dum peragerentur, haut parum temporis effluxerat: quo interim extremo subsellio desurgens quidam exibat: quod dum me Morpheus mirari animadverteret: Ita hic quidem consuevit, ajebat, nam olim frequenter medio senatu parum decorè patribus oppedere solebat, donec à morum Magistris admonitus eam tamen licentiam obtinuisset, ut quia perpetua ventris inflatione turgeret, quoties libuisset, aut opus foret, expendendis sonis atque odoribus, in literas deinde referendis, id ipsi facere, sed liberiori aëre, & semotis arbitris liceret. Hunc sequebatur alter vesicam levaturus, ne quod olim Gynæcei reverentiâ, certo exitio, formidârat, denuò rumperetur, omnem lotij abundantiam calumniari solitus, ut calorem quemcunque corporis ex febribus convalescentes. At recitante sene, quendam subinde stomachabundum advertens, ad Morpheum conversus: Numquid, inquam, Grammaticus iste est? qui ad verba quædam exoleta, sed tamen proba sic nauseat? Nequaquam, ait, ille, nôsti enim paucissimos Medicorum, benè loquendi, scribendique artes excolere, sed ventriculi quadam intemperie continuâ tenetur, ab liquore Rulandino

 con-

contracta, quem ægrotis vomiturientibus olim integris amphoris divendebat. At Galenus interea tanquam aquam ſuſtinens, non uno vultus colore ſtabat, modò palleſcens, modò ingenti rubore ſuffuſus, ut ſolent excaudeſcentes, aut quos gloriolæ ſuæ imminutæ pudere ſolet, ſubinde ſingultiebat, ut parum abfuerit, quin bilem Eudemi exemplo utrimque rejiceret. Huic autem inprimis favebant gladiati quidam, ut valdè metuerem, ne tandem iſthæc recitatio violentum exitum haberet. Morpheum iccircò compellans quærebam: Quid verò iſti, ſiquidem Satellites ſunt aut apparitores, aut viatores, enſibus accincti inter Medicos agunt, quibus neque ad conſervandam vitam, ſanitatemque hominum tuendam, neque interimendis, ſi lubeat, ægrotis, ejusmodi inſtrumentis opus eſt. Cùm ille; Falleris, dicebat, Nam ille quidem Dioſcorides eſt, quem militem nôſti, reliqui etiam Reges ſunt, Gentius Illyricus, Juba Mauritanus, Evax Arabum, & Mithridates Ponticus. Agnoſco, inquam, ille tamen alia facie à Sambuco depictus cernitur. Juba autem cur prurientes artus perpetuò ſcabit? Nam id quidem minimè regium videtur. Mithridati tamen ejusque ſimpliciori ſyntheſi, Pompejo quondam deriſæ, nunc magis fidem habeo, poſtquam nullo corporis tumore ſuffuſum, quales cæteroquin venena haurientibus familiares, & ex ſanguem

potius, quam lividum, conſpicio, cicatrice tantum in pectore manifeſtâ. Ita eſt, reponebat Morpheus, Jubæ tamen moleſtia hæc ab Euphorbij propiori collectione remanſit, antequam contorum & ventriculi hœdini excipula inventa eſſent. Neque auſterum Gentij obtutum miraberis; Hunc enim frequenti radicis amariſſimæ guſtatione contraxit. Poſtquam deinde ſenex peroraſſet, juſſus eſt Galenus actoribus ſuis reſpondere, & defenſionem, ſi quam haberet, neceſſariam accuſationi rependere, ita tamen, ut ſe ad clepſydram dicturum meminerit, quando diffuſiſſimam illius multiloquentiam jam ante ſatis nôſſent. Is igitur hunc ferè in modum profari inſtituit: Mirari equidem ſatis nequeo, P.C. poſtquam huc perveni, à tot ſæculorum effluxu, nunc demum diem mihi apud vos dictum, ac illa objici à quibus nemo Veſtrûm omnium immunis eſt. Nam quis opinionum & cogitationum libertatem in philoſophia pariter & arte noſtra, tanta unquam ſeveritate apud vos criminatus eſt, aut quis actorem Ariſtotelem non viciſſim eadem licentiâ in jus rapere poſſet? Neque Tuam, Heraclides, Empiricen, aut Methodicen veſtram, Sorani, quamvis à me olim ſæpius tactam, heic loci tamen aut damnare aut defendere ſategit? Neq; Tibi, Hippocrates, multum decoris additurum eſt, ſi patiaris à ſene iſto infantem te exiſtimari, qui de arte tua,

ipſe verba facere nequeas, & philoſophi alicujus ore indigeas, cùm tamen ipſe Medicos omnes philoſophos fieri oportere clariſſimè edixeris. Et quid, per fidem veſtram! hoc ſibi vult, quod ad Rhadamanti tribunal hæc cauſa acta perhibeatur, quem nôſtis artium ſcientiarumque Judicem à ſuperis nequaquam conſtitutum, pœnarum tantum modos factis expendere & irrogare. Sed nec ipſe dicendi modus Romanæ, nec Atticæ conſuetudini conformis eſt, quo utique idonei teſtes adduci, rogari, & audiri debuiſſent. Neque ille qui ſubſcripſiſſe fingitur, Æbius Bæbius, archivis Veſtris unquam præfectus fuit, ſed L. quendam Bæbium, vindemiatorem Romanâ inſcriptione ſepultum nóſtis, quem utiq; tibi ſubſtitui ferre non debes, Actuari, ut cui id muneris ex merito delatum, olim quoque apud Rhacendytam non ſine laude in Corcyra geſſeras. Quid porrò dicam quod libertatem literariam tanto livore odioque in me proſequatur? qua ſemper quibusvis frui licuit, & niſi tu, pater Æſculapi, prohibeas, in poſterum licebit. Quorſum etiam tam rigida morum noſtrorum, ipſiusque adeò corporis habitusque cenſura ſpectat? quem nemo unquam corrigere, ullavé cura quantumvis valdè anxia Naturam evertere licebit?. Procerum me capite grandi, cervice validâ, tanquam athletam quempiam deſcripſerat crinibus criſpis, fuſco colore, oculis pro-

tube-

tuberantibus, alacrem & ambitioſum. Ac ſi iſtis fortuitis rerum momenta verterentur. Quis enim Veſtrûm Socratem multò deformiorem Zopyro malè ominandi occaſionem præbuiſſe ignorat? qui tamen multò æquiori veriorique ſententia Delij Oraculi ſapientiſſimus pronunciatus eſt. Quæ ſanè nî contemptioni addicta ſcirem, facilè præterire poteram. Nunc verò quia quantivis pretij ex facie videri argutabatur, deinceps tamen ſæpius mendacem, ambitioſum, tumultuantem, famamq; Tuam, ô Hippocrates, collutulantem, ſubroſtrario, columnarioque quocunq; inferiorem calumniabatur, qui uſus πλασματίας fictitios repererim, Platonica non intellexerim, animam μεριστὴν triplicârim, & quartam præterea excogitaverim, adeoque ex triformi Hecate quadrifidam reddiderim, tranſitu indecoro in aliud genus facto, temperamentum pro anima venditârim, Epicureiſmi ſcilicet reus, & ingentis abſurditatis, quod venas in jecinore, arterias in corde, nervos autem in cerebro radicari exiſtimârim, inprimis in lienem, hepatis ὁμόθρονον fuerim, & puſionibus bellatulis (ſic enim vocat, quos alibi holoſericarios & σφραγιδονυχαργυροκομιστὰς, etiam licentiùs Ariſtophanis verbo interpolato criminabatur,) εἰσαγομένους tamen tantum & ignobiles Idiotas, ineruditos, tanquam ſecundum præterea piaculum commiſiſſem quod τὸ ἐπιθυμητικόν in hepate, τὸ θυμικὸν

in corde, & τὸ λογικὸν in cerebro conſtituerim, audaciæ planè Milonianæ reus, cui iratior ipſe quoque exitum Milonianum imprecabatur, turpitudinem mendacij deteſtatus, majeſtatem irreverentius læſam conqueſtus, ut olim gigantum oppugnatione cœlum ſuperosque, noſtra omnia machinis comparabat Comicis, mendacij futiles, ſutiles, viſuq; horridas, audituq; ſtreperas appellans, quo tamen ipſe dum Architecti me filium, tanquam pipulo differens ſubſannabat, ſuam etiam in ſcenicis ejusmodi ſtructuris imperitiam, nedum in gravioribus, ſoricis inſtar prodebat: Numquid enim putabimus, Naturam architectandi artem æmulari debere, cùm ne quidem iſta ſcientia Naturam ſemper imitari diſcupiat, aut ſibi valdè decorum ac utile arbitretur? Sed enim falſitatis ipſum, & malevoli animi facilè convincet, quæ tibi, Hippocrates, impotentiùs objecta video, cùm enim ſtramineum te vocâſſet, ut qui auctorem libri de Natura humana pernegaret, ajebat me cum illo excrementa ſanguinis eodem loco cenſere quo ſanguinem, quæ tamen ſanguini contraria ſint. Librum quoq; de alimento, Idiotæ cujusdam criminabatur, cùm tamen plerique eruditiores eum ſententiarum gravitate & elegantiâ, genuinum tuum fœtum exoſculati ſint. In quo præcipuè aëris ingreſſum per os, nares, & arterias cutaneas nauſeabundus abhorrebat, σωλῆνων aſperæ

arte-

arteriæ nullam admittens, omnemque partem dupli-
ci sanguine nutriri tanquam insigne ἄτοπον rejiciens.
Nec verebatur præterea adfirmare, ipsumet me in cu-
tem arterias desinere negâsse, cum tamen aliis locis
dilatatione atq; contractione vicissim attrahi pellique
aërem docuerim. Parum utique memor non pau-
ciora mihi posteriorum temporum curiositate & va-
nitate adscripta, quam Hippocrati. De spiritibus
quoque, inprimis Naturali, multum subdubitabat, aë-
risque concursum, veterem næniam, ridebat. Qui-
bus pro lubitu confictis & perperam intellectis aut se-
quius expositis, rem denique ausus est, quam Tibi,
Æsculapi, & nobilissimo consessui, nunquam proban-
dam censeo: Rhadamanti nimirum jussu Mercuri-
um petasatum, alatumque quem priùs præconis mu-
nia obeuntem, & silentium cum caduceo imperan-
tem adduxerat, demum in Parnasso Apollinem, pa-
trem Tuum, adiisse, & consensu Musarum omnium
palinodiam mihi imposuisse. Quis enim nescit A-
pollinem, postquam à Daphne in laurum versa delu-
sus fuerat, plerasque curas graviores, inprimis me-
dendi, depositas, in te unum omnes derivâsse, nedum
ut tenericulas illas sororculas, quarum consortio gau-
det, mentem ad fastidiosa hæc artis nostræ certamina
ac opera, absque nausea deflectere posse unquam cre-
dituri simus. Quid quod & Æbius ille Bæbius non

 debe-

debebat Mercurio, inter Deos utique non postremo, splendore aut dignitate anteponi. Nóstis autem ne quidem nomen istius unquam in tabulis Vestris auditum, neque SCtum ad instar Vellejani à Pieridum choro conditum, imò nec condi potuisse aut debuisse. Quid verò stolidius fingi poterat, quam me ipsum quoq; intempestivis accusationibus absque ulla causæ dictione adsensum esse, ac omnia quæ orbis hodieq́ue legit ac admiratur, incogitanter revocâsse, culpam denique cujus mihi nullatenus conscius sum deprecatum fuisse. Quin cuncta isthæc vanissima meridiantis deliria vobis denuò attestor & singulis contradico, quæcunque honori famæq́ue honorificè partæ contraria ab illo sunt prolata. Neque vos senis illius contentionis studium & pervicacia latere potest, cujus apud me veniam facillimè impetrare potuisset, si conviciandi libidine, quâ me subinde ambitiosum & jactabundum traducebat abstinere maluisset. Hujus sanè ab alio quam ipsomet certiùs validiusq́ue testimonium non poteritis accipere. Cùm enim per venas venosum sanguinem in arterias transire dixisset, vicissim ajebat arteriosum quoque in venas refundi, & tamen vetustissimam tuam sententiam, ô Hippocrates, de circulari sanguinis motu recentiorum operâ redintegratam pluribusq́ue experimentis firmatam tanto odio prosequebatur, ut Guil. Harvejus, quem

non

non piguerat relictis domi Britannis ſuis, toto Orbe diviſis, in Germaniam proficiſci, & illius quoque adſenſum exquirere, nunquam tamen impetrare potuerit. Sed nolo cauſas obſtinationis iſtius prolixius mirari, quando ſatis probabile eſt, non aliâ quam ambitiosâ quadam invidiâ id factum, ne cogeretur plurima olim ſcripta aut abſorbere aut retractare, aut denique tædiosè correcta interpolare. Sed hæc quoq; tranſire patiamur. Id unum ſupereſt, P. C. ut ſatyricam illius petulantiam ſenili moroſitati, diſpari ſanè atque propemodum monſtroſo conjugio ſociatam, (quam ipſe ſibi dudum ab aliis objectam fatebatur, qui ἰδιογνώμονα ipſum, δύσκολον, φορτικὸν, odiosè adrogantem, εἴρωνα καὶ σκωπτικὸν & ad funeſtas quasdam defenſiones ridentem appellabant,) auctoritate Veſtra coërceatis, mihique non ſecus ac vobis omnibus ſcribendi docendique libertatem in philoſophia pariter & Medicina, adſeratis. Sic enim cum ipſo facilè in gratiam redire, & operum meorum, quod jam cœpiſſe audio, recenſionem ac emendationem haut invitus committere potero. Neque enim tam de eruditione illius minimè plebeja, quam de animo ſine cauſa infenſo, ulla nobis querela aut dubitatio unquam ſollicitos habuit. Ideoque non poſſum non Veſtram heic fidem opemque implorare, ut illum reprehenſione induſtriæ noſtræ, & ſententiarum, quæ liberæ ſem-

 per

per esse deberent, vellicatione, omni denique altercatione, cui adsuevit, abstinere jubeatis, verbis tantum expendendis contentum, quod unicum minus Critices innoxiæ & nemini gravis nemo ignorat. Hæc cùm dixisset, plerisque visus est, non usque adeò iniqua flagitare. Unde collectis sententiis plerique arbitrabantur edictum de libertate literaria legesque de abrogandis calumniantium studiis & conviciandi libidine renovandas esse, quando illud quorumvis, hoc autem elegantiorum præcipuè ingeniorum interesset, ne invidorum malevolentia à doctis conatibus absterreantur. Quibus unanimi consensu omnium probatis Æsculapius hunc ferè in modum disserere cœpit: Nihil repugno, sed volo jubeo, hæc ita quam primum fiant. Libertas enim omnibus indulgenda, neque eò quisquam adigendus, ut invitus receptas opiniones dimittat, satis enim inusitatis fuerit, si censorio posterorum judicio aliæ quidem æternæ aut saltem diuturnæ sanciantur, aliæ, ut falsæ in rejiculis numerentur, reliquæ ut imbecillæ, incommodæ, temerariæ, aut saltem dubiæ pronuncientur. Nonnullæ tamen duriores atque obscuriores novis experimentis ac explanationibus emolliantur, aut exoletæ quasi postliminio in lucem revocentur. Cujus suprema hæc verba excipiens Hippocrates: Nemo vestrum ignorat, ô mihi cara nomina, quantæ à nostra ætate

artem

artem Medicam viciſſitudines fortunæ jactârint, ut dubitari queat, majoribusné incrementa adaucta, & pænè obruta, an verò detrimentum potiùs, antiquioribus deperditis, & quorundam ſive ſocordia ſive induſtria alienis ſæpius, quam neceſſariis intenta, paſſa ſit minimè contemnendum. Nôſtis enim quot vel ex noſtris ſcriptis volumina hodie deſideretis. Plurima quoque non tantum Coorum noſtrorum, ſed Cnidiorum etiam, & Rhodiorum placita ingentibus tabularum compagibus comprehenſa vix unus aut alter quondam exſtitiſſe commeminit. Nec enim ore tantum & operibus Aſclepiadæ noſtri ſuos inſtituebant, ſed pleraque ſcitu neceſſaria & utilia fidelibus ſcriptis conſignabant: quæ tamen ne ſic quidem perennia durare potuerunt. Quin etiam ex veſtris permulta peſſundata non ignoratis, quorum vix pauculos verſiculos, cum nominum fragmentis, & pharmacorum umbris, verius quam corporibus, Galenus iſte ſuis inſeruit, quem audiviſtis à ſene illo tot criminum reum peragi, quot ipſe ſibi nequidquam conſcius, maſculâ ſanè oratione ſe excuſavit, animoſius etiam ſua defenſurus, ſi Lugdunenſem aliquam aram uterque expaviſſet. Et ſanè vel hoc uno gratias potius quam ſpongias & pumices merebatur. Nec illi magis, quam pluribus aliis, infenſiorem me profiteor, quos invidiâ atque inſcitiâ toties mea ambitiosè

lacerâsse doleo quidem, sed vindicias præclaris ingeniis meique amantibus relinquo: qualia cùm nunquam defuerint, neque in posterum defutura sperabimus: Libertas itaque in arte nostrâ ubique regnare debet, quod Æsculapij decretum utroque pollice probabitis. Finieratque, cùm qui proximè adsidebant, Aretæus, Aetius, Oribasius, Ægineta, cæterique Græcorum vulgò noti, cùm aliis quibusdam, quorum nec nomina apud nos ulterius supersunt, de suis quoque scriptis investigandis ac recoquendis, nonnulla subjunxerunt, quorum ipse non satis memini, tam multa erant, tantaque verborum affluentia prolata, ut omnia memoria complecti non licuerit. Hos autem mox Arabes sermonibus non minus prolixis excepêre, de contemptu non tam doctrinæ quam linguæ suæ inter Medicos conquesti, ex quibus illam Græcorum industriâ nihil inferiorem, sæpè etiam puriorem atq; lucidiorem, hanc autem elegantissimam contendebant, ut ea saltem percepta nullam ipsis infamiam Comentatorum stupor atque barbaries deinceps illatura sit. Quæ ut commodius perciperentur, unanimi consensu placuit omnibus, ut Stephano Huberto, Archiatro quondam Regio, & trilingui hac literatura in Medicinæ usu celeberrimo, Oratore & interprete uterentur. Neque rogantes ille destituit, sed adducto in medium amanuensi suo Hadriano Flissin-

Flissingensi, juvene præmaturâ morte Casauboni laudibus & amplissimæ spei erepto, brevi quidem sed adeò ornata oratione, quid in hoc studiorum genere desideretur, exposuit, ut nunquam magis notandis omnibus, Tironis Tulliani, aut Acilij Mæcenatis operam exoptârim. Nam Ausonij ille, cujus manus loquentis linguam velocior præcurrebat, incomodum tunc aberat. Eò tamen spectabant omnia, ut societatem quandam literariam ineundam viris quibusdam doctis atque LL. Orientalium peritis suaderet, evolvendis, emaculandis, & producendis his Arabum, Hebræorum, Syrorum, Persarum, ac Æthiopum thesauris ineditis ac reconditis, non secus ac nuperrimè nonulli in Britannia & Germania, Sacris operati, novisque experimentis faciendis ac illustrandis plerisque Naturæ arcanis laudatissimas curas sociârunt. Quibus addebat nonulla de Sinensium Historia plantaria, inprimis excolenda, qua lucem ingentem etiam Arabum scriptis de re Medica accedere necesse foret, ab Anglis utique aut Batavis, aut cæteroquin vix aliis exspectanda. Neq; in amplissimo illo consessu quisquam, qui contradiceret, repertus est, præter Jo. Franc. Rotam, & Argenterium, quibus deinde Leonardus quoque Fuchsius se adstitit, Arabicæ literaturæ acris nec ignobilis hostis, cum aliis quibusdam longè minoris existimationis, ut quibus asperitas dictionum

præci-

præcipuè diſplicebat, quas diſtorto ore exſufflandas ſonoque horridas, ex imis faucibus quaſi exantliandas calumniabantur, & Græcorum transſcriptio in argumentum deſpicatus adſumebatur. His tamen omnibus tempori Hubertus occurrit, mollitiem aurium Græcarum non ſine modeſtia increpans, & hæc talia fruſtra ſocordiæ prætenſa, nonniſi ab ignorantibus in odium proferri, aut ſaltem inſuetis minus elegantia videri, quæ tamen majori orbis habitabilis parti præ multis aliis, nequidquam delicatioris pronunciationis, pulcerrima judicentur. Jamque dicendi facultate inſigni, qua pollebat, eò rem deduxerat, ut omnes omninò linguas docendæ ac diſcendæ ſalutari ſcientiæ commodas, inprimis tamen ternas illas, Latinam, Græcam & Arabicam, nulli Medicorum elegantiorum ignorandas, plerisque adſentientibus evinceret. Magno certè ſubſidio futuras, ſi per ſingula artis genera reformatio inſtitueretur. Aderat enim qui rationem de reſtauratione ex Germania acceptam, PP. perlecturus erat, ut quid de modo ac ratione cōmoda ſtatuendum foret, maturis deliberationibus diſpicerent. Paucæ enim pagellæ erant ideoque audire omnibus placebat. Eò autem tendebant omnia. Sollicitandos Imperij Romani proceres, ut publicis conventibus hac de re colloqui non gravarentur, & certi quidpiam ſciſcerent, quod deinde Medici eruditi

ulte-

ulteriori operâ prosequerentur. Eligenda nimirùm ex omnibus sententiis optima quæque axiomata, & remedia experientiâ probatissima, tam Universalia quam particularia, comportatis auxiliis, in unum systema Harmonicum, & perfectum corpus, in usum totius orbis efformanda, ut istis deinde, tanquam legibus, aut fundamentis, & principiis, quæcunq; obvia, seu condemnare, seu absolvere, admittere, ac promovere, vel etiam rejicere, impedire, & abrogare liceret: Exemplo à fastorum renovatione adjecto, quam nemo necessariam fuisse unquam negare ausus sit. Haut levi omnium attentione hæc audita sunt. Plerique tamen impossibilem, nonnulli etiam iniquam, & absurdissimam ejusmodi interpolationem pronunciabant: Cæteri etiam periculosam, quando illam Calendarum novationem tot turbas dedisse nemo ignoret. Inprimis Petrus Trevirensis, qui olim Archiatrus Com. Henrici Lucelburgici, tùm Imperatoris, & postea Elector Moguntinus, Regniq; Boëmiæ administer, non tantum Medicinæ, sed Juris quoque prudentiâ, ingentem laudem, & sacras istas profanasque fortunas meruerat, Bertholdi, Principis Hennebergici recordatus, quem regiminis socium, ut Bibulus quondam Cæsarem habuerat, ne idem deinceps in Medicinal quoq; fieret, & unius arbitrio omnia dependerent, sive ut vetus verbum habet, unius Calopodio omnia

metiri

metiri cogeremur: si Medicina, inquiebat, in illo artium aut scientiarum numero reponenda esset, quibus æterna quædam principia, & indubia fundamenta publicis auctoritatibus apta contigerunt, totus in istam restaurationis sententiam pedibus concederem. Nunc adeò nihil minus eidem convenire videtur. Nôstis enim quantum in Jurisprudentia digestorū collectio, Justiniani Imperatoris cōniventia potius, quam jussu, & paganâ Triboniani panurgi operâ qûerelarum & litium, ac denique detrimenti attulerit? Certè qui titulos saltem legum inspexêre, primo intuitu haut difficulter intelligunt, quantam optimorum scriptorum stragem atque internecionem indigesta illa excerptorum moles ediderit. Nec minor culpa Constantini Porphyrogennetæ, in historiarum tot monumentis abolendis, per themata historica & politica, è quorum numero ipso, quinquagenarium superante, vix tria hodiè supersunt. Idem profectò de medicina sperandum foret, si maximè cogitata succederent, ut constitutis etiam Pandectis, non minor tamen deinde circa verba & reliquas circumstantias dissensuum & altercationum materia superfutura esset, quam hodiè inter Jurisperitos diversissimis sæpè sententiis ac expositionibus agitari, illi maximè sentiunt, quibus fora calfacere, & tribunalia adire necessum est, magno plerumq; temporis & pecuniarum prodigalitate,
cui

cui non minus aliquis titulus de tutelis & curatoribus implorandus erat, quam ætate nondum sapientibus aut furiosis. Quid quod in Medicina nihil tale præcipi queat, sed ingeniis & judiciis, prudentiâ instructis rerũ successus relinquendi sint, occasionibus captandi? Et quis sollertiam curiosorum tam rigidâ definitione inhibendam, conatusque non tantum Anatomes, nostro utique sæculo mirè felices, sed etiam Botanices, seu potius Philologices, Chemices, & Therapevtices, uno quasi ictu prosternendos, aut saltem sufflaminandos probârit. Ne quæso istas ignobilium, inertium, & plebejorum ingeniorum latebras unquam admittite. Quin potius, ut potentium ac locupletum virorum favore & munificentia quam plurima abdita pervestigentur, expoliantur, producantur, operam navate. Sed neque syntagmate ejusmodi satis cavebitur, quin etiam in posterum nonulli inexperti, & eruditionis minus amantes, politicis tamen, ut putant, artibus suis, seu verius calliditate quadam dolosa, & fraudulenta utantur, quas verè, Tu Cardane (Nam hic quoque aderat cum patre suo à spiritu quodam paredro adductus) quondam mirificis quibusdam salutationibus, cavillationibus, conspirationibus, gratia potentiorum captanda, convivationibus, & sexcentis ineptiis pariter & nequitiis perfici ajebas, seriis literarum amœniorum solidiorumq;

ſtudiis deſertis. Nec tamen propterea impediendum ne viri doctrina & ingenio illuſtriores, de reformandis quibusdam hypotheſibus, effatis, & opinionibus, cogitationes feriò jungant, & quæ invitis Gratiis irrepsêre, eliminent, ac exterminent, melioribus & accurationibus ſubſtitutis, de quibus ut Verulamium audiatis, quotquot adeſtis, vehementer obteſtor. Quamvis enim Medicus non eſſet, co͞modum tamen acciderat, ut eo ipſo tempore cum civibus quibusdam ſuis nuper advectis colloquuturus regnique ſtatum patrium exploraturus acceſſerit. Non opus erat ut multis precibus aut blanditiis ad dicendum adigeretur. Philoſophiæ enim omnigenæ ſtudio addictiſſimus, non tantum literarum rerumq́ue ſcientiis comprehenſarum, ſed agendarum quoque callentiſſimus erat, pauca in honorem præfatus, iſtas inprimis Medicinæ partes, ceu derelictas, minusq́ue excultas, ulterius exornandas monebat: Coſmeticen, non vanis agyrtarum aut vetularum promiſſis, ſed uſu & experientiâ indigentem: Athleticen: Voluptuariam: vitæ prolongationem: experimenta particularia & generalia: curationes morborum inſanabilium: εὐθανασίαν, non illam ab animo exſpectandam, ſed corpore etiam procurandam, qualem Auguſtus Cæſar ſibi optaverat, & hominis obæratiſſimi, nulloq; nominum metu leniſſimè exſpirantis pulvino obtinere non poterat.
Philo-

Philosophiæ item veræ activæ revisionem pro fundamento Medicinæ, & adnotationes curationum Medicinalium frequentiores fideiioresque, & denique Medicinæ universalis examen atque possibilitatem commendabat: Ut quibus profectò totius Orbis ingenia occupari possent, si quisquam vel modicam istorum partem sibi deposceret, aut jubentibus quorum interest, desumere cogeretur. Nam & hoc addebat haut vulgaris considerationis: si Magistratus & Principes Archiatris & Poliatris suis ubivis locorum, honestum quoddam stipendiorum augmentum, & laborum præmia pro meritis constituerent, ut observationes curationesq; non tantum rariores, sed etiam frequentes & utiliores sedulò adnotare & publicè exhibere tenerentur, paucorum añorum spatio tantam Medicinalis experientiæ accessionem sperari posse, quantam nunc quidem nemo facilè crediderit. Inprimis si recentibus inventis Naturæ cursum, & remedia sanioris Chemiæ legibus admetiri non omitterent, atque in cæteris literarum, atque linguarum studia cum vett. consensu non planè adspernarentur, agyrtæ autem & vani pollicitatores, indocti, audaculi, inexperti, à benè constitutis Rebuspubl. excluderentur, & relegarentur. Hæc illo prolixius differente, diescere occœperat, quod nocturni cœtus dissolvendi tempus ibidem observari solet. Satis iccircò ajebat

Æscu-

Æsculapius, de istis, hoc consessu, qua singula ratione institui & promoveri queant, videbitis, cogitabitis, & quamprimum deinde referetis. Ita concione mox dissoluta omnibusq; ad sedes suas delapsis, Morpheus ad me conversus: Eamus nos quoque, ait, nam quod heic ultra agatur, nil superest, videsque diem jam illuxisse, quo nemo his locis deprehendi debet, nisi pœnas imprudentiæ dare voluerit. Nec ego reluctatus cùm ad portas devenissemus, Virgilij denuò recordatus, attentius præstolabar, quâ tandem redituri essemus? cùm manu arreptum per corneam me deduxit. Cui ego: atqui, inquam, eburneâ Æneam Sibylla reduxerat, & cur non testudinea, quâ venimus, regredimur? Non licet, ajebat, eadem ire & redire, velimque te istas non fabulas, sed verissima & utilia existimare, quibus deliberationem aliquam impendas. Quid verò, pergebam, cujus gratia huc vocabaris, cur alto silentio involvebatur? nec ipse verbulum proloquutus, aut ad dicendum invitatus fueras? Id quidem, respondit, dilatum scias, & poteris tùm nobiscum ad comitia redire. Sub ipsum autem portæ egresũ jucundus nobis adspectus se obtulit. Utrimque enim ad rivuli margines arbusculæ consitæ, præter salices vulgares, etiam coryli, genistæ, & laburna, dependentibus, & circumsalientibus simiis refertissimæ, quæ miris formis & gesticulationibus alij quidem

cau-

caudati, aliæ ſemivulpes, alij gymnopyges, & pauci quidam barbatiſſimi atque ingentibus herniis deformes, noñulli etiam ſtrumoſi, & rictu ranarum in modum latiſſimo gannientes, ac propemodum coäxantes riſum excutiebant. Subſiſtens igitur quendam ex illis præ cæteris ſuſpiciebam longiſſimis cruribus minuſculo alteri valgis morſiunculis colludentem, cui auriculæ planè lepuſculares erant. Et hic ſubinde deſultorius colutheas omnes, quotquot aderant, foliis veſiculisque ſuis depauperans, in proximam ſcrobiculam, annonam hibernam congerebat, quam ſubinde advolantes currucæ & fringillæ ſtercorariæ, ſubreptis granis minuebant, deinde villarum tectis inſidentes, oborto mox alvi fluxu parietes gurguſtiorum, pictasque tabellas in ſuggrundiis omnes, quæcunque umbellis carerent, liquidiſſimis & bilioſiſſimis foriis defœdabant, atque mox exanimes in terram decidebant. Ad Morpheum igitur converſus quærebam, an hæ Inſulæ Pithecuſæ eſſent? & quid ſibi in univerſum hoc ſpectaculum vellet? Cui ille feſtinatis ſermonibus: Hæc, inquit, Cercopum regiuncula eſt. Quotidiè enim homines fraudulenti, inepti, hiſtrionici, agyrtæ, & circumforanei, in ſimios converſi, cùm olim inter Medicos locum quæſiviſſent, SC. to unanimi campis, quos vidiſti, beatioribus ejecti, extra portas hunc in locum compelluntur, & intra ſepta

agreſtia

agreſtia concluſi oberrant, imitationibus ludicris adſueti, quisque veſtigia ſervat eorum, quæ olim humana ſpecie peregerat: Quidam igitur alternationibus puerilibus & conviliationibus deditur, etiamnum dentes cum ſimiolis exacuunt: alij violentiores plantas illas etiam à corporum mutatione congerunt, quibus vitam plurimis mortalium eripuerunt, aut papiliones & ſcarabæos venantur, aut vermiculos in fabis quærunt, ex quibus olim aureas quasdam, ut vocabant, eſſentias adjecto plurimo argento vivo confecerunt: alij promiſſas barbas ſuas lappis depectunt & comunt: alij partes à tergo tithymalis deglabrant, ut volſi ludij appareant: nonnulli ex rhamnis baccas colligunt, quibus palæſtritæ colorarij utantur: Ille verò, quem clitellis onuſtum vides, latices ex rebus omnibus elicere & venditare ſolitus, paullatim ſic adſuefieri cupit, ut ſi mulus aliquando, quem quidam in ſignifero, ut nôſti pro aquario depinxit, ad ingenium ſuum reverſus officium detrectaret, aut ſaltu fortè incondito cervice fractâ cœlo excideret, ipſe in illius locum ſubiret, aſtrisque ſitientibus frigidam largiſſimis urnis ſuffunderet. Nec aliam ob cauſam pavonibus adſtant duo alij, quam ut pro illis aliquando in cœlo gemini fiant, ſi cæteris Apollinis & Herculis vices gerere non adlubeſceret. At ille, qui ſiliquas peregrinas contabulat, olim ſe Caſſiopeam fore ſperat,

rat, non minus Ægyptiorum myſteriis aptum, quam canem in ſiliquaſtro depoſitum: aut vitulum marinum Andromedæ facie, cujus gratia vicinus phyluras contexit, quibus ad ſcopulum religari queat. Illi denique quos majori numero certatim ſpicas vellere cernis, omnes perſuaſi ſunt, ſe aliquando Virgines evaſuros, cujus ſidera non neſcis medentibus præcipuam fortunam polliceri. Sed iſti omnes ſublimia nimis mente agitant, modeſtiores ſunt, qui terram unguibus effodiunt, & in arenis aurum quærunt, quod olim in furnis amiſerant. Miror, inquam, cur illos intra urbem pati nolint, cùm lepidiſſima animalia ſæpius viderim in Regum quoque aulis verſari, non minus certè elegantis & acuti ingenij, quam paſſeres Catulli, & catellæ Lipſij. Imò verò reſpondit Morpheus, hanc ipſam ob cauſam non tolerantur, ne ſeria Patrum conſilia blanditiis mimicis interturbent, & ne Galeno in prædam cedant, qui membra illorum deinde diſſecta pro veris hominum corporibus inſpiciat, & deſcribere non vereatur. Atqui, inquam, nonne vidiſti Senecionem cum ovis, etiam gallos juvenculos & gallinas apportantem? quos tamen olim homines Platonicos Diogenes deridebat, poſtquam levi negotio deplumati eſſent. Et cur Galeno ipſi concedunt porcos in caula ſua alere, quam habet latiſſimam, & quorum carnibus tantoperè delectatur?

Cùm tamen Carpus, & Grunniones quidam nihil ſimilius humano corpori quam ſuillum oſtenderint? Nec plura loqui poteram, quia Morpheus properans audire pariter, & ad interrogata reſpondere recuſabat. In ipſa tamen ſeptorum porta inſcriptionem legiſſe memini CP.ⁱ translatam, & Conſtantini Magni manu exaratam: ΓΑΛΗΝΟΥ ΘΗΡΙΑ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΡΤΟΠΩΛΙΟΙΣ ΠΟΡΟΙΣ: h. e. GALENI BESTIÆ: IN FORO, QUO PANIS VENALIS EST. Mox inde ad fluvium majorem pleno alveo decurrentem regreſſi navicula trajecimus, cùm ego, quia valdè ſitiebam, ad Morpheum: ſine me, obſecro, ajebam, ut arentes fauces hac lymphâ proluam. Non permitto, reſpondit: Securi enim latices ſunt, quæ longa oblivia gignunt, tibi nequidquam profutura. Ac dicto citius domum relatus poſtquam cœnaculum, quo primum me convenerat, conſcendiſſem, ad libros meos reverſus, celerrimè ſe per poſticum proripuit. Nos quoque ſalute invicem dictâ quisque ad ſuos rediimus, Liberio per viam ſubinde hos verſiculos ex Marone mihi, & Vindiciano, ingeminante:

Excudant alij ſpirantia mollius æra
Credo equidem vivos ducent de marmore vultus,
Orabunt cauſas melius, cœliq; meatus
Deſcribent radio & ſurgentia ſidera dicent,

Tu regere imperio ægrotos Jocunde memento.
Hæ tibi erunt artes, morbisq; imponere morem.
Nec tu despicias agitare inglorius illas,
Quantumvis mutas; curam sua fama loquetur.

At Vindicianus domi suæ vix ad quietem compositus, lecto exsiliens ad Jocundum & Liberium recurrit. Metu perculsus uterque tam properâ reversione, non exspectatis quæ dicturus erat, si quid fortè molesti accidisset, alternis interrogabant. Sed ille hilari fronte securos esse jussit, simulq; volumen ex linteo protulit cerato, in quo vetustâ Græciæ consuetudine: DESIDERATA MEDICINÆ: inscripta erant, in primo inquiens, limine, quod vix attigeram, hærebam, cùm Morpheus ad me concitatissimo cursu regressus oblato isthoc, quod videtis, volumine: En tibi enumerationem, ajebat eorum, quæ proximo conventu plenius ventilanda erunt: Lege: considera: & si quid monere velis, dispice. Nec enim nunc diutius heic consistere possum. Amicis etiam fac copiam: licet: imò omnibus in publico exhibe, si lubet. Id eò magis gratum fuerit Æsculapio, si Reipubl. Med. amantes omnes sententias suas liberrimè exponant, & memoratu digna superaddant. Non potui, ajebat Vindicianus, quin id Vobis statim significarem. Nec mora: spes utilitatis adeò omnium animos perstrinxit, ut mox in porticu, qua paullò ante apud Jocun-

dum convenerant, denuò considerent. Verba autem Vindicianus ex epistola clara voce recitabat.

ÆSCULAPIUS
UNIVERSIS MEDICINAM PROFESSIS
ἐῦ ἄγειν.

Postquam deperditis nostris omnibus, & qui à nobis proximè vixerunt, Asclepiadarum commentariis, multa Medicinæ necessaria decesserunt, hunc Indicem confici & distribui jussi, ut quisque de revocandis, investigandis, restituendis, emendandis, excolendis, addendisque desideratis cogitare possit.
Quod omnes jubeo quam primum
faciatis. Valete.

DESI-

DESIDERATA
MEDICINÆ.

I. *Jatrographia sive Index Universalis MSS. Med.*
II. *Critica Medicinalis, revisio auctorum vett. Græc. & Latin. ad fidem MSS.*
III. *Inedita Arabum & Orientalium.*
IV. *Deperdita Medicinæ restituenda.*
V. *Lexicon polyglotton Med. Theor. Practicum.*
VI. *Vitiligines Scriptorum Med. expurgatæ.*
VII. *Chronologia Med. universalis.*
VIII. *Historia Medicorum Græc. Lat. & Orient.*
IX. *Favissæ Medicinæ s. Fragmenta vett. Med.*
X. *Conciliator Med. omnium controversiarum universalis.*
XI. *Epochæ Medicinales sive hypotheses nondum adsertæ.*
XII. *Apotelesma Physicum, ad usum Medicinæ.*
XIII. *Meteorologia vett. & rec. in systema redactum ad usum Med.*
XIV. *Chorographia Medicinalis.*
XV. *Astronomia & Astrologia Med.*
XVI. *Historia Zoophytorum.*
XVII. *Historia animalium Aldrovandina contractior & Jonstoniana auctior.*
XVIII. *Historia plantarum exoticarum, Orientalium, Africanarum, & Americanarum.*
XIX. *Theatrum plantarium Universale, Bauhiniano auctius & accuratius.*

XX. *Hiſtoria particularis plantarum Sinenſium.*
XXI. *Apoteleſma Anatomicum Theorico Practicum.*
XXII. *Zootomiæ ſyſtema.*
XXIII. *Phytotomia nova.*
XXIV. *Anthographia ſeria, ludicræ oppoſita.*
XXV. *Oſtracographia abſoluta.*
XXVI. *Idéa Pinacothecæ Phyſico Medicæ.*
XXVII. *Phytemphyta ſ. hiſtoria viſcorum.*
XXVIII. *Semiotice ad nova experimenta reducta.*
XXIX. *Oryctopinax univerſalis.*
XXX. *Syſtema Metallurgiæ.*
XXXI. *Clinice in artis formam redacta.*
XXXII. *Noſologia plantarum & animalium ad diateticen.*
XXXIII. *Endyematice Medicinalis.*
XXXIV. *Taricheutice Medicinalis.*
XXXV. *Myrepſice vett. & rec.*
XXXVI. *Coſmetice vett. & rec.*
XXXVII. *Coronaria vett.*
XXXVIII. *Phyteutice erudita.*
XXXIX. *Georgice ſcientiis adfinibus exculta.*
XL. *Pemmatologia vett. & rec.*
XLI. *Zythepſice & Oenoptice vett. & rec.*
XLII. *Magirice & Opſartytice Med.*
XLIII. *Catoptrice Medicinalis & Aſtronomica.*
XLIV. *Gymnaſtice vett. & rec.*
XLV. *Baphice Medicinalis.*
XLVI. *Cteniatrice in artis formam redacta.*
XLVII. *Spaniopinax experimentorum univerſalis.*
XLVIII. *Medicina Sinenſium.*
XLIX. *Syſtema perfectum materiæ Medicæ.*

L. *No-*

L. *Nosorrhopia accurata.*
LI. *Historia Chemiæ ad scientiam & usum, & Acta laboratoriorum.*
LII. *Apotelesma Chirurgiæ vett. & rec.*
LIII. *Uroscopia critica, ab ineptiis liberata.*
LIV. *Stathmognostice vett. & rec. universalis omnium gentium.*
LV. *Apotelesma Pharmaceuticum.*
LVI. *Thermographia universalis.*
LVII. *Diaria Nosocomica Poliatrorum.*
LVIII. *Epidemia variorum locorum.*
LIX. *Empirica nova, quà formam & quà historias.*
LX. *Euthanasia Medicinalis,*
LXI. *Hyperemeria Medica.*
LXII. *Euzoice Medicinalis, Hygeiæ socia.*
LXIII. *Aniatospudasmus de curatione incurabilium.*
LXIV. *Mechanice & Organice Medicinalis.*
LXV. *Therapeuticum Universale.*
LXVI. *Sympecticum & Dialyticum Universale.*
LXVII. *Historia petrificationis accurata.*
LXVIII. *Pandectæ Med. vett. & rec. Theor. Pract.*
LXIX. *Apodemica Politico Medica.*
LXX. *Dynamidia plantarum præterita & inaudita.*

FINIS.

Augustus Cæsar
apud Senecam de brevitate vitæ. cap. V.

Iſta fieri ſpecioſius, quam promitti poſſunt: me tamen cupido temporis optatiſſimi mihi provexit, ut quoniam rerum lætitia moratur adhuc, præciperem aliquid voluptatis ex verborum dulcedine.